

กฎบัตรการตรวจสอบภายใน กลุ่มตรวจสอบภายใน กรมสุขภาพจิต

กฎบัตรนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้บริหารและหน่วยงานรับตรวจของกรมสุขภาพจิต เกิดความมั่นใจต่อความมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพของการดำเนินงาน เป็นการเพิ่มคุณค่าและปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น รวมทั้งความถูกต้องเชื่อถือได้ของข้อมูล และเพื่อใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

ดังนั้น เพื่อให้การบริหารงานของกลุ่มตรวจสอบภายในบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้จัดทำกฎบัตรขึ้น เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ สายการบังคับบัญชา อำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ ขอบเขต และการปฏิบัติงานตรวจสอบของกลุ่มตรวจสอบภายใน กรอบความประพฤติ จรรยาบรรณของผู้ตรวจสอบภายใน และความรับผิดชอบต่อหน่วยรับตรวจ ดังนี้

๑. คำนิยาม

การตรวจสอบภายใน หมายถึง กิจกรรมการให้ความเชื่อมั่นและการให้คำปรึกษาอย่างเที่ยงธรรม และเป็นอิสระ ซึ่งจัดให้มีขึ้นเพื่อเพิ่มคุณค่าและปรับปรุงการปฏิบัติงานของส่วนราชการให้ดีขึ้น การตรวจสอบภายในจะช่วยให้ส่วนราชการบรรลุถึงเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ด้วยการประเมินและปรับปรุงประสิทธิภาพของกระบวนการบริหารความเสี่ยง การควบคุม และการกำกับดูแลอย่างเป็นระบบ

กลุ่มตรวจสอบภายใน หมายถึง หน่วยงานที่รับผิดชอบงานตรวจสอบภายในของส่วนราชการ ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ

หน่วยรับตรวจ หมายถึง หน่วยงานที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานของส่วนราชการ

มาตรฐานและจรรยาบรรณในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน หมายถึง มาตรฐานการตรวจสอบภายในและจรรยาบรรณของผู้ตรวจสอบภายในของส่วนราชการ ตามที่กรมบัญชีกลางกำหนดเพื่อให้ผู้ตรวจสอบภายในของส่วนราชการใช้เป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล น่าเชื่อถือและมีคุณภาพ

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูลต่าง ๆ ทางด้านการเงิน การบัญชี และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒.๒ เพื่อตรวจสอบการปฏิบัติงานของหน่วยรับตรวจว่าเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง มติคณะรัฐมนตรี และนโยบายที่กำหนด

๒.๓ เพื่อสอบทานและประเมินระบบควบคุมภายในของหน่วยรับตรวจว่าเพียงพอและเหมาะสม

๒.๔ เพื่อติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน งานและโครงการให้เป็นไปตามนโยบายและเป้าหมายที่กำหนด

๒.๕ เพื่อให้หัวหน้าส่วนราชการได้ทราบปัญหาการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา และสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าว ได้อย่างรวดเร็วและทันเหตุการณ์

๒.๖ เพื่อให้คำปรึกษา และเสนอแนะแนวทางแก้ไขแก่หน่วยรับตรวจและผู้ที่เกี่ยวข้อง สำหรับปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลยิ่งขึ้น

๓. สายการบังคับบัญชา

๓.๑ หัวหน้ากลุ่มตรวจสอบภายในเป็นผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงาน และมีสายการบังคับบัญชาขึ้นตรงต่ออธิบดีกรมสุภาพจิต

๓.๒ การเสนอแผนการตรวจสอบประจำปี ให้หัวหน้ากลุ่มตรวจสอบภายในเสนอต่ออธิบดีกรมสุภาพจิต

๓.๓ หัวหน้ากลุ่มตรวจสอบภายในรายงานผลการตรวจสอบโดยตรงต่ออธิบดีกรมสุภาพจิต

๔. กรอบความประพฤติของผู้ตรวจสอบภายใน

๔.๑ ความเป็นอิสระ

ผู้ตรวจสอบภายใน ต้องมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติงาน และไม่ถูกจำกัดสิทธิในการเข้าถึงตามอำนาจหน้าที่ เพื่อให้การตรวจสอบภายในบรรลุผลโดยปราศจากอคติ ผู้ตรวจสอบภายในรายงานตรงต่อหัวหน้ากลุ่มตรวจสอบภายใน และหัวหน้ากลุ่มตรวจสอบภายในรายงานต่ออธิบดีกรมสุภาพจิต

๔.๒ ความเที่ยงธรรม

ผู้ตรวจสอบภายใน ต้องมีทัศนคติที่ไม่ลำเอียงหรือมีอคติไปทางหนึ่งทางใด และให้หลีกเลี่ยงในเรื่องของความขัดแย้งทางผลประโยชน์ใด ๆ

๔.๓ ข้อจำกัดของความเป็นอิสระและความเที่ยงธรรม

ในกรณีที่มิเหตุหรือข้อจำกัดที่จะทำให้ผู้ตรวจสอบภายในไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเป็นอิสระหรือเที่ยงธรรม ผู้ตรวจสอบภายในต้องเปิดเผยถึงเหตุหรือข้อจำกัดดังกล่าวในแต่ละกรณีให้ผู้เกี่ยวข้องทราบตามความเหมาะสม

๕. จรรยาบรรณการตรวจสอบภายใน

ผู้ตรวจสอบภายในจะดำรงตน ประพฤติ ปฏิบัติตามจรรยาบรรณของข้าราชการและกฎหมายหรือระเบียบอื่นที่เกี่ยวข้อง และพึงยึดถือปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของผู้ตรวจสอบภายในของส่วนราชการ ดังนี้

(๑) ความซื่อสัตย์ (Integrity) ความซื่อสัตย์ของผู้ตรวจสอบภายใน จะสร้างให้เกิดความไว้วางใจ และทำให้ดุลยพินิจของผู้ตรวจสอบภายในมีความน่าเชื่อถือ และยอมรับจากบุคคลโดยทั่วไป

(๒) ความเที่ยงธรรม (Objectivity) ผู้ตรวจสอบภายในจะแสดงความเที่ยงธรรมเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพในการรวบรวมข้อมูล ประเมินผล และรายงานด้วยความไม่ลำเอียง ผู้ตรวจสอบภายในต้องทำหน้าที่อย่างเป็นธรรมในทุก ๆ สถานการณ์ และไม่ปล่อยให้ความรู้สึกส่วนตัวหรือความรู้สึกนึกคิดของบุคคลอื่นเข้ามามีอิทธิพลเหนือการปฏิบัติงาน

(๓) การปกปิดความลับ (Confidentiality) ผู้ตรวจสอบภายในจะเคารพในคุณค่าและสิทธิของผู้เป็นเจ้าของข้อมูลที่ได้รับทราบจากการปฏิบัติงาน และไม่เปิดเผยข้อมูลดังกล่าวโดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้ที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงเสียก่อน ยกเว้นในกรณีที่มีพันธะในแง่ของงานอาชีพและเกี่ยวข้องกับกฎหมายเท่านั้น

(๔) ความสามารถในหน้าที่ (Competency) ผู้ตรวจสอบภายในจะนำความรู้ ทักษะ และประสบการณ์มาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่

๖. อำนาจหน้าที่

๖.๑ กลุ่มตรวจสอบภายในมีหน้าที่ในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของทุกหน่วยงานในสังกัด กรมสุขภาพจิต และมีอำนาจในการเข้าถึงข้อมูล เอกสาร ทรัพย์สิน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องที่ตรวจสอบ

๖.๒ ผู้ตรวจสอบภายใน มีหน้าที่เป็นเพียงผู้สอบทานการประเมินผลและให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายในของหน่วยรับตรวจ โดยไม่มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย วิธีการปฏิบัติงาน การจัดวางหรือแก้ไขระบบการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยงของหน่วยรับตรวจ

๖.๓ ผู้ตรวจสอบภายในมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติงาน การรายงาน และการเสนอความเห็นในการตรวจสอบโดยปราศจากการแทรกแซงในการปฏิบัติงานและการเสนอความเห็นในการตรวจสอบของฝ่ายบริหารหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งและไม่ควรเป็นกรรมการในคณะกรรมการใด ๆ ของส่วนราชการหรือหน่วยงานในสังกัด อันมีผลกระทบต่อความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานและเสนอความเห็น

๖.๔ มีสิทธิในการเข้าถึงบุคคล ข้อมูล เอกสาร หลักฐาน และทรัพย์สินต่างๆ สอบถาม รวมทั้งให้เข้าร่วมประชุมกับผู้บริหารในเรื่องเกี่ยวกับนโยบายและการดำเนินงานของส่วนราชการ เพื่อรับทราบข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน

๗. ความรับผิดชอบ

กลุ่มตรวจสอบภายในต้องปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกลุ่มตรวจสอบภายใน โดยมีการรายงานผลการตรวจสอบและการให้ข้อมูลเชิงวิเคราะห์ ประเมินผล ข้อเสนอแนะ คำปรึกษาตามแนวทางที่มาตรฐานการตรวจสอบภายในกำหนดไว้ คือ

๗.๑ งานให้ความเชื่อมั่น

(๑) กำหนดเป้าหมาย ทิศทาง ภารกิจงานตรวจสอบภายใน เพื่อสนับสนุนการบริหารงาน และการดำเนินงานด้านต่างๆ โดยให้สอดคล้องกับนโยบายของกรมสุขภาพจิตและคณะกรรมการตรวจสอบหรือคณะกรรมการอื่นใดที่ปฏิบัติงานในลักษณะเดียวกัน โดยคำนึงถึงความมีประสิทธิภาพของกิจกรรมการบริหารความเสี่ยงและความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในของกรมสุขภาพจิตด้วย

(๒) กำหนดกฎบัตรไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เสนอหัวหน้าส่วนราชการเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและเผยแพร่ให้หน่วยรับตรวจทราบ

(๓) จัดให้มีการประกันคุณภาพงานตรวจสอบภายใน และกรณีที่มีการประเมินคุณภาพงานตรวจสอบภายใน ให้ส่งสำเนาผลการประเมินให้กรมบัญชีกลางทราบ

(๔) ผู้ตรวจสอบภายในปฏิบัติงานตรวจสอบ ให้เป็นไปตามมาตรฐานและคู่มือ/แนวปฏิบัติการตรวจสอบภายในของกรมบัญชีกลาง

(๕) ประเมินความเสี่ยงเพื่อการวางแผนการตรวจสอบ และจัดทำแผนการตรวจสอบประจำปี เสนอต่อหัวหน้าส่วนราชการพิจารณาอนุมัติภายในเดือนกันยายน

(๖) เสนอรายงานผลการตรวจสอบต่อหัวหน้าส่วนราชการภายในเวลาอันสมควรหรืออย่างน้อย ทุก ๓ เดือนนับจากวันที่ดำเนินการตรวจสอบแล้วเสร็จตามแผนการตรวจสอบภายในประจำปี กรณีเรื่องที่ตรวจพบเป็นเรื่องที่จะมีผลเสียหายต่อทางราชการให้รายงานผลการตรวจสอบทันที

๗.๒ การบริการให้คำปรึกษา

(๑) ติดตามผลการตรวจสอบ เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่หน่วยรับตรวจ เพื่อให้การปรับปรุงแก้ไขของหน่วยรับตรวจเป็นไปตามข้อเสนอแนะในรายงานผลการตรวจสอบ

(๒) ปฏิบัติงานในการให้คำปรึกษาแก่หัวหน้าส่วนราชการ หน่วยรับตรวจและผู้ที่เกี่ยวข้อง

๗.๓ การสร้างคุณค่าเพิ่ม

(๑) ประสานงานกับหน่วยรับตรวจ เพื่อให้ผู้บริหารของหน่วยรับตรวจมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลและข้อเสนอแนะ ในอันที่จะทำให้ผลการตรวจสอบมีประโยชน์ สามารถนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(๒) ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้ตรวจสอบภายในกระทรวง/คณะกรรมการตรวจสอบ/คณะกรรมการอื่นที่ปฏิบัติงานเช่นเดียวกัน เพื่อให้การจัดทำแผนการตรวจสอบประจำปี และการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน บรรลุเป้าหมายและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และไม่ก่อให้เกิดการซ้ำซ้อน

๘. ขอบเขตการตรวจสอบ

ขอบเขตของการตรวจสอบภายในให้ครอบคลุมถึง การตรวจสอบ วิเคราะห์ รวมทั้งการประเมิน ความเพียงพอและประเมินประสิทธิผลของระบบการควบคุมภายในของส่วนราชการ และการบริหารความเสี่ยงของส่วนราชการ ซึ่งรวมถึง

(๑) ประเมินความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานในหน้าที่ของหน่วยรับตรวจ เสนอแนะการปรับปรุงการบริหารความเสี่ยง การควบคุม และการกำกับดูแลอย่างต่อเนื่อง

(๒) ตรวจสอบการดำเนินงาน เป็นการตรวจสอบผลการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย โดยเน้นถึงประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และความคุ้มค่าของการใช้ทรัพยากรในการดำเนินงาน

(๓) ตรวจสอบทางการเงิน เป็นการตรวจสอบความถูกต้องเชื่อถือได้ในข้อมูลและตัวเลขต่างๆ ทางการเงิน การบัญชี และรายงานทางการเงิน

(๔) ตรวจสอบการปฏิบัติตามข้อกำหนด เป็นการตรวจสอบการปฏิบัติงานต่างๆ ให้เป็นไปตามนโยบาย กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

(๕) ตรวจสอบงานสารสนเทศ เป็นการพิสูจน์ความถูกต้องและเชื่อถือได้ของระบบและข้อมูลที่ได้จากการประมวลด้วยคอมพิวเตอร์ รวมทั้งระบบการเข้าถึงข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขและการรักษาความปลอดภัยของข้อมูล

(๖) ตรวจสอบการบริหาร เป็นการตรวจสอบการบริหารจัดการทางด้านงบประมาณและการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สิน

(๗) ตรวจสอบพิเศษ เป็นการตรวจในกรณีที่ได้รับมอบหมายจากฝ่ายบริหาร

๙. การปฏิบัติงานตรวจสอบ

๙.๑ เสนอแผนการตรวจสอบประจำปีต่ออธิบดีกรมสุขภาพจิต พิจารณานุมัติภายในเดือนกันยายน โดยเสนอแผนการตรวจสอบระยะยาวต่ออธิบดีกรมสุขภาพจิต เพื่อประกอบการพิจารณานุมัติแผนการตรวจสอบประจำปี

๙.๒ ปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน โดยตรวจสอบทางการเงินและบัญชี การปฏิบัติตามกฎระเบียบ การดำเนินงาน ผลการปฏิบัติงาน การบริหาร ตรวจสอบสารสนเทศ ตรวจสอบพิเศษ (กรณีที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหาร) ตรวจสอบด้านความรับผิดชอบและแฟ้ง ตรวจสอบโครงการตามนโยบายรัฐบาล (ถ้ามี)

๙.๓ เสนอรายงานผลการตรวจสอบต่ออธิบดีกรมสุขภาพจิตภายหลังจากการดำเนินการตรวจสอบแล้วเสร็จตามแผน กรณีเรื่องที่ตรวจพบเป็นเรื่องที่จะมีผลเสียหายต่อทางราชการให้รายงานผลการตรวจสอบทันที

๙.๔ สรุปผลการตรวจสอบภายในเสนอต่ออธิบดีกรมสุขภาพจิต ทุก ๖ และ ๑๒ เดือน

๙.๕ ปฏิบัติงานในการให้คำปรึกษาแก่หัวหน้าส่วนราชการ หน่วยรับตรวจและผู้ที่เกี่ยวข้อง

๙.๖ ติดตามผลการตรวจสอบตามข้อเสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่หน่วยรับตรวจ เพื่อให้การปรับปรุงแก้ไขของหน่วยรับตรวจเป็นไปตามข้อเสนอแนะในรายงานผลการตรวจสอบ

๙.๗ การติดตามผลการตรวจสอบดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดในระบบบริหารคุณภาพระเบียบปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ที่กำหนดไว้ ๔ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ ก่อนครบกำหนด ๓๐ วัน ตามที่กำหนดไว้ในรายงานผลการตรวจสอบ เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในโทรศัพท์ถึงเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ เพื่อเป็นการเตือนก่อนครบกำหนด

ครั้งที่ ๒ เมื่อครบกำหนด ๔๐ วัน ตามที่กำหนดไว้ในรายงานผลการตรวจสอบ เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในโทรศัพท์ถึงเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ เพื่อเป็นการเตือนก่อนครบกำหนด

ครั้งที่ ๓ เมื่อครบกำหนด ๔๕ วัน ตามที่กำหนดไว้ในรายงานผลการตรวจสอบ และหน่วยรับตรวจยังมิได้รายงาน กลุ่มตรวจสอบภายในจะทำหนังสือติดตามเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังหน่วยรับตรวจให้ตอบรายงานภายใน ๗ วัน

ครั้งที่ ๔ หากพ้นกำหนดในการติดตามครั้งที่ ๓ กลุ่มตรวจสอบภายใน ทำหนังสือเรียนอธิบดีกรมสุขภาพจิต เพื่อพิจารณาสั่งการ

๑๐. หน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจ

๑๐.๑ อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือแก่ผู้ตรวจสอบภายใน

๑๐.๒ จัดให้มีระบบการเก็บเอกสาร ในการปฏิบัติงานที่เหมาะสม และครบถ้วน

๑๐.๓ จัดเตรียมรายละเอียดแผนงาน/โครงการ ตลอดจนเอกสารที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ

๑๐.๔ จัดทำบัญชีและจัดเก็บเอกสารประกอบรายการบัญชีพร้อมที่จะให้ผู้ตรวจสอบภายในตรวจสอบได้

๑๐.๕ ชี้แจงและตอบข้อซักถามต่าง ๆ พร้อมทั้งหาข้อมูลเพิ่มเติมให้แก่ผู้ตรวจสอบภายใน

๑๐.๖ ปฏิบัติตามข้อทักท้วง และข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายในเรื่องต่างๆ ที่อธิบดีกรมสุขภาพจิต
สั่งการให้ปฏิบัติ

กรณีที่เจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจกระทำการโดยจงใจไม่ปฏิบัติ หรือละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่
ดังกล่าว ให้ผู้ตรวจสอบภายในรายงานอธิบดีกรมสุขภาพจิต พิจารณาสั่งการตามควรแก่กรณี

กฎบัตรนี้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๓ เป็นต้นไป

อนุมัติโดย

(นางพรรณพิมล วิปุลากร)

อธิบดีกรมอนามัย

รักษาราชการแทนอธิบดีกรมสุขภาพจิต